

Bildningsförvaltningen

Lena Romlin 0225-342 71

Lena.romlin@hedemora.se

Ewa Waller Kaustinen 0225-346 33

Ewa.waller-kaustinen@hedemora.se

Datum

2021-03-01

Riktlinjer vid behov av specialkost inom förskola/skola

I Dalarnas kommuner vill vi skapa trygga och säkra måltider av god kvalitet för barnen och eleverna som är våra matgäster. Alla Dalarnas kommuner har i samarbete med Region Dalarna tagit fram gemensamma riktlinjer för specialkost och anpassade måltider. I det här materialet beskriver vi vilken specialkost och vilka anpassningar som erbjuds och villkoren för dem.

Kostenheten i Hedemora kommun tillhandahåller specialkost till alla som har behov av detta på grund av medicinska, religiösa eller etiska skäl men däremot inte om man inte tycker om de rätter som erbjuds enligt matsedel. Minst två rätter på grundskolan och gymnasieskolan, ett rikt salladsutbud, olika sorters bröd, smörgåsmargarin och mjölk / vatten finns alltid att tillgå.

Ansökan om specialkost eller anpassade måltider ska undertecknas av dig som är vårdnadshavare eller myndig elev och lämnas in i god tid inför höstterminen varje år. Vid förändring under läsåret ska ansökan uppdateras omgående.

Behov av specialkost på grund av matallergi och andra matrelaterade sjukdomar och symtom ska dessutom intygas av läkare eller dietist, med vissa undantag (se vidare information). Behov av anpassade måltider på grund av neuropsykiatrisk funktionsnedsättning eller liknande ska intygas av antingen skolans elevhälsogrupp, förskolans rektor, läkare eller dietist. Intygen hjälper oss att säkerställa att vi har rätt information om ditt eller ditt barns behov.

Specialkost på grund av matallergi eller matrelaterade symtom

Allergi

Om du/ditt barn behöver specialkost på grund av allergi mot mjölk, ägg, soja, fisk, nötter, jordnöt eller andra allergener i maten behöver du lämna in en ansökan och ett intyg på allergin från behandlande läkare eller dietist. Intyget ska lämnas in senast inom en månad efter att vi börjat servera specialkosten. På intyget ska stå vad du/ditt barn är allergisk mot och hur länge intyget är giltigt. Många allergier växer bort under barndomen och därför bör ansvarig läkare följa upp barnet regelbundet så att mat inte utesluts i onödan. När intyget inte längre är giltigt behöver du lämna in ett nytt intyg från behandlande läkare eller dietist för att du/ditt barn ska få specialkost.

Om du/ditt barn har en allvarlig allergi behöver du prata särskilt med skolans elevhälsa eller förskolans rektor om vad som ska göras vid en eventuell allergisk reaktion.

Korsreaktioner vid pollenallergi

Eftersom korsreaktioner mot äpple, stenfrukt och morötter vid pollenallergi ofta ger lindriga besvär räcker det att livsmedlen i rå form utesluts ur kosten. Om du/ditt barn behöver utesluta dessa i rå form ska du skriva det i ansökan men det krävs inte något intyg från läkare eller dietist. Om dessa livsmedel behöver uteslutas i tillagad form ska det däremot intygas av läkare eller dietist.

Känslighet mot röda livsmedel

Barn i förskolan kan ibland få besvär av röda livsmedel, till exempel jordgubbar och tomat. Besvären uppstår alltid av råa livsmedel, aldrig av tillagade. Dessa besvär beror inte på allergi och är inte farliga. Om ditt barn behöver undvika vissa råa röda livsmedel ska du lämna in en ansökan om specialkost där du skriver vilka livsmedel som behöver undvikas, men det krävs inte intyg från läkare eller dietist. För att ditt barn ska få specialkost utan röda livsmedel i tillagad form krävs däremot intyg från läkare eller dietist.

Laktosintolerans

Symtomen på laktosintolerans kan vara obehagliga men är inte farliga. De flesta som är laktosintoleranta klarar att äta en liten mängd laktos. De flesta maträtter innehåller en låg mängd laktos som de flesta personer med laktosintolerans tål, men maträtter som innehåller mycket mjölk, till exempel pannkaka, risgrynsgröt, lasagne, potatisgratäng och soppor kan innehålla för mycket laktos. Laktosintolerans hos barn i förskolan är ovanligt i Sverige och eventuella problem med magen bör utredas av läkare. Du behöver därför lämna in ett intyg från läkare eller dietist för att ditt barn ska få laktosfri kost i förskolan. Om du/ditt barn går i skolan krävs däremot inte intyg från läkare eller dietist för att få laktosfri kost.

Celiaki

Glutenfri kost erbjuds om du/ditt barn har sjukdomen celiaki. Celiaki är en livslång sjukdom där behandlingen är att äta en kost fri från glutenproteiner. Du behöver lämna in en ansökan och ett intyg från behandlande läkare eller dietist på att du/ditt barn har celiaki för du/ditt barn ska få glutenfri kost. Att på eget bevåg utesluta gluten ur kosten på grund av magproblem kan göra att den verkliga orsaken till magproblemen inte upptäcks. Därför erbjuder vi inte glutenfri specialkost om behovet inte kan intygas av läkare eller dietist.

IBS

Om du/ditt barn behöver specialkost på grund av irritable bowel syndrome (IBS) eller annan mag-tarmsjukdom ska du lämna in en ansökan och ett intyg från behandlande läkare eller dietist. I intyget ska framgå vilka livsmedel som behöver uteslutas ur kosten och hur länge intyget är giltigt. När intyget inte längre är giltigt behöver ett nytt intyg från behandlande läkare eller dietist lämnas in för att få specialkost.

Övriga skäl till specialkost

Om du/ditt barn behöver specialkost på grund av andra sjukdomar, till exempel diabetes, behöver du lämna in en ansökan och ett intyg från behandlande läkare eller dietist. I intyget ska finnas relevant information och det ska framgå hur länge intyget är giltigt. När intyget inte längre är giltigt behöver ett nytt intyg lämnas in för att få specialkost

Ansökan / avanmälan:

Behov av eller avslutande av specialkost / anpassad kost lämnas via E-tjänst på Hedemora kommuns hemsida:

www.hedemora.se gå vidare till E-TJÄNSTER/BLANKETTER.

Ny ansökan ska lämnas in inför varje nytt läsår för att undvika kostavvikelser som inte är aktuella.

Sjukdom / frånvaro:

Vid frånvaro ska vårdnadshavare kontakta köket senast kl. 08.00 på morgonen. Samma sak gäller när barnet/eleven är tillbaka. Detta för att mat inte ska behöva tillagas och kastas i onödan.

Telefonnummer till kommunens kök

Förskolor	Telefon	Enhetschef*
Regnbågen Övre	347 96	Ewa W K
Regnbågen	342 15	Ewa W K
Ekorren	344 45	Ewa W K
Kristallen	347 43	Ewa W K
Stallgården	343 88	Ewa W K
Stjärnsund	343 43	Ewa W K
Svedjan	342 20	Ewa W K
Tunet	343 95	Ewa W K
Västerby förskola	346 35	Ewa W K
Skolor (och förskolor)		
Fyrklöverskolan	347 07	Lena R
Garpenberg och Bikupan	344 90	Ewa W K
Jonsboskolan och Fjärilen	344 39	Ewa W K
Martin Koch	343 16	Lena R
Smedby skola och förskola	347 13	Ewa W K
Stureskolan	343 04	Lena R
Vasaskolan	343 16	Lena R
Vikmanshyttan och Björkbacken	344 75	Ewa W K
Västerby skola	347 11	Lena R

Enhetschefer: Ewa Waller Kaustinen tel 0225 – 346 33
Lena Romlin tel 0225 – 342 71

Lena Romlin tel 0225 – 342 71
Handläggare intyg och individuella matsedlar

*I förskolornas och skolornas kök hanteras
aldrig mandel, nötter, jordnötter eller sesamfrö*